

СИМПТОМОКОМПЛЕКС ЕНДОМЕТРИТ-ПІОМЕТРА-ЗАЛОЗИСТО-КІСТОЗНА ГІПЕРПЛАЗІЯ ЕНДОМЕТРІЮ У СОБАК

Веремій Анна Сергіївна,
магістр,

Гудзоватий Роман Сергійович,
магістр,

Кучинська Ілона Володимирівна,
магістр,

Корейба Людмила Володимирівна,
к.вет.н., доцент, ДДАЕУ

Функціональні розлади та хронічні запальні процеси у матці обумовлюють тривалу симптоматичну неплідність у самок різних видів тварин [1-5].

У практиці ветеринарної гінекології виділяють симптомокомплекс ураження матки (ендометрит-піометра-залозисто-кістозна гіперплазія ендометрію), що розвивається у собак протягом 2 місяців після тички і у більшості випадків характеризується рясними виділеннями із піхви, збільшенням об'єму живота та специфічним для піометри синдромом полідипсією й поліурією [1-3, 5].

Метрит та піометра – це запалення матки, яке в залежності від характеру запалення характеризується накопиченням катарально-гнійного та гнійного ексудату в її порожнині є поширеними і небезпечними для життя захворюваннями у собак. Накопичення великої кількості гною в порожнині матки відбувається на тлі залозисто-кістозної гіперплазії ендометрію та його відновлення.

Впродовж 2019–2021 р.р. до клініки ветеринарної медицини міста Дніпра звернулось 66 власників зі скаргами на погане самопочуття та ознаками гінекологічної патології у їх домашніх улюбленців.

Таблиця 1. Поширення хвороб матки у собак

| Вид тварин/ собаки | n | Хвороби матки | | | |
|-----------------------|----|--|-----------|----------------------|------|
| | | піометра/кістозна гіперплазія ендометрію | | хронічний ендометрит | |
| | | n | % | n | % |
| 2019 | | | | | |
| самки | 16 | 8/3 | 20/7,5 | 3 | 7,5 |
| 2020 | | | | | |
| самки | 24 | 11/2 | 27,5/1,78 | 6 | 15 |
| 2021/2022 | | | | | |
| самки | 26 | 7/11 | 26,9/42,3 | 8 | 30,7 |

З них, ознаками хронічного ендометриту виявили у 17 собак (25,7%); симптоми відкритої та закритої піометри відмітили у 16 (24,2%). Після проведення овариогістероектомії у 5 (7,6 %) собак підтвердили симптомокомплекс піометра-кістозна гіперплазія ендометрію (табл.1).

При обстеженні через черевну стінку у хворих тварин пальпували збільшені роги матки.

Під час проведення гінекологічного дослідження розрізняли припухання соромітних губ при закритій формі (фото 1 А) та рясні гнійні виділення з піхви за відкритої форми піометри.



А..... Б

Фото 1. Ознаки запальних процесів матки у собак: А – припухання петлі за піометри і Б – виділення гнійного ексудату із статевої щілини при хронічному ендометриті

Рідко при закритій піометрі у хворих тварин відзначали ознаки інтоксикації, загальну слабкість, блювоту, скуйовдженість шерстного покриву. У випадку прогресування хвороби реєстрували симптоматику септичного процесу – лихоманку, анорексію, депресію та ознаки загальної інтоксикації. При цьому виділень із петлі собак не відмічали.

За метриту у собак шийка матки у всіх випадках була відкритою і з неї виділявся патологічний катарально-гнійний чи гнійний ексудат (фото 1 Б).

При хронічному перебізі ендометриту роги матки потовщуються і подовжуються. Внаслідок цього підвищується ехогенність стінок матки а діаметр порожнини рогів матки збільшується у декілька разів. Ехогенність патологічного секрету змінюється (міхурці невеликих розмірів мають темний колір, а великі – темно сірий). Вміст матки змінює темно-сірий колір на сіро-білий, а в деяких випадках на майже білий.

У випадках відкритої піометри шийка матки дещо відкрита і роги матки значно розширені великою кількістю гнійного ексудату, що призводить до значних виділень з вульви. Характер виділень із статевої щілини дещо різнився. Патологічний ексудат був слизовим, гнійним, слизово-гнійним або кров'янистим.

При ультразвуковому дослідженні (фото 2) у хворих піометрою собак вдавалося ідентифікувати збільшену матку, яка викликала зміщення товстої кишки вверх і тонкої кишки вперед.



Фото 2. Сонографічна картина піометри

Ехогенність рідини залежить від концентрації в ній включень «пластівців». За високої їх концентрації маткове вмістиме має сіро-білий колір, а при низькій – сірий.

Залозисто-кістозна гіперплазія ендометрію у собак є наслідком гіперестрогенізації, тобто розвивається на тлі підвищення концентрації естрогенів (естрадіолу).



Фото 3. Сонографічна картина залозисто-кістозної гіперплазії ендометрію

Кістозна гіперплазія ендометрію характеризується кістами, що наповнені гнійним ексудатом. Сонографічна картина (фото 3) характеризується потовщенням слизової оболонки і розміщенням в стінці матки круглих структур з анехогенним вмістом.

Список літератури

1. Дюльгер Г. П. Акушерство, гинекологія і біотехніка розмноження кошок / Г. П. Дюльгер. – М. : КолосС, 2004. – 101 с.
2. Дюльгер Г. П. Физиология размножения и репродуктивная патология собак / Г. П. Дюльгер. – М. : КолосС, 2002. – 150 с.
3. Карпов В.А. Акушерство мелких животных. – М.: Россельхозиздат, 1984. – 240 с.
4. Кравченко І. В. Розповсюдження акушерської та гінекологічної патології у самиць м'ясоїдних в умовах державної лікарні ветеринарної медицини міста Дніпропетровськ / І. В. Кравченко, С. В. Сосонний, Л. В. Корейба // Актуальні проблеми розвитку світової науки: зб. наук. праць за матеріалами міжнар. конф. (Київ, 30 бер. 2016 р.). – Ч. 1. – К.: Центр наукових публікацій, 2016. – С. 95-97.
5. Харенко М.І., Хомин С.П., Кошовий В.П. та ін. Физиология та патология размножения дрібних тварин / навчальний посібник. – Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарня», видавництво «Козацький вал», 2005. – 554 с.